

דף נו.

עין משפט א. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ה ה"ד

לְפָנִים מִן הַחֵיל הַעֲזָרָה יִּ. וְכָל הַעֲזָרָה הַיְתָה אַרְךָ קַפ"ז
עַל רֹחַב קַל"ה. וְשִׁבְעָה שְׁעָרִים הָיוּ לָהּ. שְׁלֹשָׁה מִן
הַצָּפוֹן הַסְּמוּכִין לַמַּעֲרָב. וְשְׁלֹשָׁה מִן הַדָּרוֹם סְמוּכִין
לַמַּעֲרָב. וְאַחַד בַּמִּזְרָח מְכוּן כְּנֶגֶד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים
בְּאַמְצָע:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ו ה"ט

הַמְּחֻלוֹת הַפְּתוּחוֹת לְעֲזָרָה קֹדֶשׁ וְהַפְּתוּחוֹת לְהַר הַבַּיִת
חַל. הַחֲלוֹנוֹת וְעֹבֵי הַחוּמָה כְּלָפְנִים * בֵּין לְאַכִּילַת קֹדֶשׁ
קֹדָשִׁים בֵּין לְטִמְאָה:

א. כסף משנה: לפנים מן החיל העזרה וכו'. בפ"ה דמדות (מ"א): ומ"ש וז' שערים היו לה
שלשה מן הצפון וכו' עד ואחד במזרח. בפרק קמא דמדות (מ"ד) ומ"ש בשערים שבצפון
ושבדרום סמוכים למערב. שם בפ"ב (מ"א) ובשקלים פ"ו. ומ"ש ואחד במזרח מכוון כנגד
בית קדשי קדשים באמצע. בפ' הרואה (דף נ"ד) שנינו לא יקל אדם ראשו כנגד שער המזרח
שהוא מכוון כנגד בית קדשי הקדשים:

ב. כסף משנה: ומ"ש רבינו החלונות ועובי החומה כלפנים וכו'. בפ' כיצד צולין (פ"ה):
תנן החלונות ועובי החומה כלפנים ובפרק איזהו מקומן משמע דבין לאכילת קדשי
קדשים בין לטומאה היו כלפנים. ופירש"י (באיזהו מקומן) החלונות עובי חלל החלונות
שבחומות העזרה סביב מבפנים ועובי החומה בראשה מלמעלה: ודע דבפרק כיצד צולין
(דף פ"ו) אהא דמוקי רב חסדא מתניתין בלשכות בנויות בקדש ופתוחות לחול גגותיהן
קדש בשגגותיהן שוים לקרקע העזרה מתיב מדתנן החלונות ועובי החומה כלפנים בשלמא
החלונות משכחת להו דשוו לקרקע העזרה אלא עובי החומה היכי משכחת לה משכחת
לה בבר שורא. ופירש"י עובי החומה אלמא ראש החומה נתקדש דדמו לגגין ועליות. בר
שורא חומה קטנה לפנים מחומה גדולה והיא נמוכה ושוה לקרקע גובה העזרה שקרקע
העזרה הולך וגבוה ועולה במעלות עכ"ל. ויש לתמוה על רבינו למה סתם דבריו ולא פירש

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"י ה"ה

וְכֵן הַבְּכוֹר שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בּוֹ וַיִּבְשָׂרֵם יִהְיֶה לָךְ פְּחִיזָה
הַתְּנוּפָה וַיִּבְשֹׁק הַיָּמִין. וְכָל אֵלוֹ הַנְּאֻכָּלִים לַפְּחִיזָה
נֶאֱכָלִים לְעַבְדֵי הַכֹּהֲנִים וְלַנְּשִׂיָּהם כְּתוּבָה. וְכֵן נֶאֱכָלִים
בְּכָל הָעִיר שֶׁנֶּאֱמַר 'אֵת חִזָּה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׂוֹק הַתְּרוּמָה
תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר' לֹא נֶאֱמַר בְּהֵן בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ שֶׁהִיא
הָעֶזְרָה אֲלֹא טָהוֹר שֶׁהוּא כָּל מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל שֶׁכִּנְגְדוֹ
לְדוֹרוֹת יְרוּשָׁלַיִם. וְהוּא הַדִּין לְמַעֲשֵׂר וּפְסַח שֶׁהָרִי הֵן
קָדָשִׁים קָלִים כְּשֶׁלָּמִים. וְהַחֲלוּנוֹת וְעֻבֵי הַחוּמָה
כְּלַפְנֵימֶינֵינוּ ל:

עין משפט ג.ד.ה.ו. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ו ה"ח

הָיוּ בְּנוֹיּוֹת לַחַל וּפְתוּחוֹת לְקֹדֶשׁ תּוֹכֵן קֹדֶשׁ לְאַכִּילַת
קֹדָשִׁים קָדָשִׁים אֲבָל אֵין שׁוֹחֲטִין שָׁם קֹדָשִׁים קָלִים
וְהַנִּכְנָס לְשָׁם בְּטִמְאָה פָּטוֹר. וְגִגּוֹתֵיהֶן חַל לְכָל דְּבָר:

דהא דהחלונות ועובי החומה כלפנים דוקא בששוים לקרקע העזרה אבל אם אינו שווה לקרקע העזרה אינו כלפנים וכבר השיג עליו הראב"ד בזה וכתב ועובי החומה כלפנים א"א אף אלו בששוים לקרקע העזרה ומשכחת להו בבר שורא עכ"ל. וצריך לדחוק ולומר שסמך רבינו על מה שכתב לעיל בסמוך גבי לשכות אם היו גגותיהם שוים עם קרקע העזרה דממילא משמע דהוא הדין לחלונות ועובי החומה:

ל. כסף משנה: ומה שכתב והחלונות ועובי החומה כלפנים. משנה בפרק כיצד צולין (דף פ"ה):

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הל"ו

וְדָם שֶׁשָּׁקְעָה עָלָיו חֲמָה **מ** וְלֹא נִזְרַק נִפְסַל הַזֵּבֶחַ. וְאִם
זָרְקוּ לֹא הִרְצָה:

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ד ה"א

כָּל הַקְּרָבָנוֹת אֵין מְקַרְיבִין אוֹתָן אֶלָּא בַּיּוֹם **ב** שֶׁנֶּאֱמַר
'בַּיּוֹם צִוְתוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת קְרָבְנֵיהֶם' בַּיּוֹם
וְלֹא בַּלַּיְלָה. לְפִיכֹךְ אֵין שׁוֹחֲטִין זְבָחִים אֶלָּא בַּיּוֹם וְאֵין
זוֹרְקִין דָּמִים אֶלָּא בַּיּוֹם הַשְּׁחִיטָה שֶׁנֶּאֱמַר 'בַּיּוֹם הַקְרִיבוּ
אֶת זְבָחוֹ' בַּיּוֹם הַזֵּבִיחָה תִּהְיֶה הַהִקְרָבָה. וְכִיּוֹן שֶׁשָּׁקְעָה
הַחֲמָה נִפְסַל הַדָּם:

דף נו :

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"ח ה"י עין משפט א.

הָאוֹכֵל כְּזֵית מִבֶּשֶׂר קִדְשִׁים שְׁנוֹתֵר **ב**. בְּמִזִּיד חָיֵב כָּרַת
בְּשׁוּגֵג מִבֵּיא חֲטָאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאֹכְלֵיו עֹנּוּ יִשָּׂא
כִּי אֶת קִדְשׁ ה' חָלַל וְנִכְרְתָה'. וּמֵאִמְתִּי יִתְחַיֵּב כָּרַת עַל

- מ.** כסף משנה: ודם ששקעה עליו חמה וכו'. מימרא בס"פ איזהו מקומן (דף נ"ו):
- נ.** כסף משנה: כל הקרבנות אין מקריבין אותם אלא ביום שנאמר ביום צוותו את בני ישראל וכו'. בכמה מקומות מהם פרק דם חטאת (זבחים צ"ח). ומ"ש וכיון ששקעה החמה נפסל הדם. מימרא בפרק איזהו מקומן (דף נ"ו):
- ס.** כסף משנה: האוכל כזית מבשר קדשים וכו'. משנה בריש כריתות. ומה שכתב שנאמר ואוכליו עונו ישא. שם (דף ה') בגמ' יליף לה בג"ש נאמר כאן ואוכליו עונו ישא ונכרתה ולהלן הוא אומר והנפש האוכלת ממנו עונה תשא: ומאימתי יתחייב כרת על אכילת הנותר וכו'. בפרק איזהו מקומן (דף נ"ז): כר"י דת"כ ולאפוקי מחזקיה: והיכן הזהיר הכתוב על הפגול ועל הנותר במלואים וכו'. פ' אלו הן הלוקין (דף י"ח):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אֲכִילַת הַנוֹתֵר. אִם קָדְשֵׁי קֳדָשִׁים הֵם חֵיב עֲלֵיהֶן מֵאַחַר שִׁיעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. וְאִם קָדְשֵׁים קָלִים הֵם חֵיב עֲלֵיהֶן מִשְׁקִיעַת הַחֲמָה שֶׁל יוֹם שְׁנִי שֶׁהוּא תַחֲלַת הַלַּיְלָה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי. וְהֵיכָן הַזְהִיר הַפְּתוּב עַל הַפְּגוּל וְעַל הַנוֹתֵר. בְּמִלּוּאִים. שֶׁהָרִי נֶאֱמַר שֶׁם 'לֹא יֹאכַל כִּי קֳדָשׁ הֵם' לְהַזְהִיר עַל כָּל שֶׁפְּסוּלוֹ בְּקֳדָשׁ שֶׁהוּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה עַל אֲכִילָתוֹ:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"י ה"ו

הַשְּׁלָמִים נֶאֱכָלִים בְּיוֹם הַזְבִּיחָה ^ע וְכָל הַלַּיְלָה וְכָל יוֹם הַמִּחְרָת עַד שֶׁתִּשְׁקַע הַחֲמָה שֶׁנֶּאֱמַר 'בְּיוֹם הַקְּרִיבוּ אֶת זְבַח וְאָכַל וּמִמִּחְרָתוֹ' וְאִם הָאָכַל יֵאָכַל מִבֶּשֶׂר זָבַח שְׁלָמָיו בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. נִמְצְאָתָ לָמַד שֶׁהֵן נֶאֱכָלִין לְשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד בֵּין חֶלֶק הַכֹּהֲנִים בֵּין חֶלֶק הַבְּעָלִים וְהוּא הַדִּין לְבָכוֹר וּמַעֲשֵׂר שֶׁהָרִי הֵן קֳדָשִׁים קָלִים כְּשֶׁלָּמִים:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ט ה"ד

בְּשֶׁר הַנִּמְצָא בְּעֶזְרָה. אֵיבָרִים עוֹלוֹת וְחֲתִיכוֹת חֲטָאוֹת. וְהַנִּמְצָא בִירוּשָׁלַיִם שְׁלָמִים. הַכֹּל תֵּעָבֵר צוֹרֶתָן וַיֵּצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה שָׂמָא נוֹתֵר הוּא. אִם כֵּן מָה הוֹעִיל שְׁתִּהְיֶה

ע. כסף משנה: השלמים נאכלים ביום הזביחה וכו' עד ובכור ומעשר הדומים להם. בפרק איזהו מקומן (דף נו:):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

חֲזַקְתּוּ עוֹלָה או חֲטָאת או שְׁלָמִים. לְמִי שֶׁעָבַר וְאָכַל.
 אֵין שׁוֹרְפִין אֶת הַנּוֹתֵר אֶלָּא בַיּוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
 בָּאֵשׁ יִשְׂרָף':

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה הי"ז

הַבְּכוֹר וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסֶח * דָּם כָּל אֶחָד מֵהֶן טָעוּן מִתְּנָה
 אַחַת בְּשִׁפְיָהּ כְּנֶגֶד הַיְסוּד בְּאֵי זו רוח שִׁירְצָה מְשַׁלֵּשׁ
 זוֹיּוֹת הַמְזֻבָּח. שֶׁהָרִי קָרַן מְזַרְחֵת דְּרוּמֵית לֹא הָיָה לָהּ
 יְסוּד כְּמוֹ שֶׁבִּיאָרְנוּ. וּמִנֵּין שֶׁאֵינָן טָעוּנִין אֶלָּא מִתְּנָה אַחַת
 שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בְּבִכּוֹר וְאֶת דָּמָם תִּזְרַק עַל הַמְזֻבָּח מִפִּי
 הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁהוּא הַדִּין בְּמַעַשֵּׂר וּבְפֶסֶח שֶׁנּוֹתֵן דָּמָן
 מִתְּנָה אַחַת כְּבִכּוֹר:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ט הכ"ה

כִּיצַד מַעֲשֵׂה הַבְּכוֹר וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסֶח * . אַחַר שֶׁזִּזְרַק דָּמָן
 כְּמוֹ שֶׁבִּיאָרְנוּ מִפְּשִׁיט וּמוֹצִיא הָאֵימּוּרִים וּמוֹלְחֵן

פ. כסף משנה: הבכור והמעשר והפסח וכו'. משנה בפרק איזהו מקומן (דף נ"ו:): ובר"פ
 ב"ש (דף ל"ז). ומ"ש באי זה רוח שירצה משלש זויות המזבח שהרי קרן מזרחית דרומית
 לא היה לה יסוד כמו שביארנו. בפ"ב מהל' בית הבחירה: ומנין שאינם טעונין אלא מתנה אחת
 וכו' מפי השמועה למדו שהוא הדין במעשר ופסח וכו'. בפ"ב ב"ש (דף ל"ז) ובפרק איזהו
 מקומן (דף נ"ו): מדכתב ואת דמם תזרוק מלשון רבים לימד על בכור ומעשר ופסח
 שטעונין מתן דמים ואימורין על גבי המזבח כנגד היסוד מנא לן וכו' אתיא זריקה זריקה
 מעולה. ואיני יודע למה תלה הדבר במפי השמועה דהא מקראי יליף לה מדכתיב דמם
 לשון רבים. ואפשר שטעמו משום דלא מפרש בהדיא דדמם מרבה מעשר ופסח:

צ. כסף משנה: כיצד מעשה הבכור והמעשר והפסח וכו' עד סוף הפרק. משנה בפרק איזהו
 מקומן (דף נ"ו:):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

וּמִקְטִירָן. וְשָׂאֵר בֶּשֶׂר הַבְּכוֹר נֹאֲכָל לַכֹּהֲנִים. וְשָׂאֵר בֶּשֶׂר
הַמֵּעֶשֶׂר נֹאֲכָל לַבְּעָלִים. וְשָׂאֵר הַפֶּסַח נֹאֲכָל לְמִנּוּיָיו
כִּהְלֹכֹתָיו כִּמוֹ שִׁיתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח:

עין משפט ו. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"י ה"ה

וְכֵן הַבְּכוֹר שֶׁהָרִי נֹאמֵר בוֹ 'וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ כַּחֲזֵה
הַתְּנוּפָה וּכְשׂוֹק הַיָּמִין'. וְכָל אֵלוֹ הַנֹּאֲכָלִים לַכֹּהֲנֹת
נֹאֲכָלִים לְעַבְדֵי הַכֹּהֲנִים וְלַנְּשִׂיָהם כְּתֻרֹמָה. וְכֹלֵן נֹאֲכָלִים
בְּכָל הָעִיר שֶׁנֹּאמֵר 'אֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׂוֹק הַתְּרוּמָה
תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר' לֹא נֹאמֵר בְּהֵן בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ שֶׁהִיא
הַעֲזָרָה אֲלֹא טָהוֹר שֶׁהוּא כָּל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל שֶׁכִּנְגְדוֹ
לְדוֹרוֹת יְרוּשָׁלַיִם. וְהוּא הַדִּין לְמֵעֶשֶׂר וּפֶסַח שֶׁהָרִי הֵן
קָדָשִׁים קָלִים כְּשֶׁלָּמִים. וְהַחֲלוּנוֹת וְעַבֵי הַחוּמָה
כְּלַפְנֵים **ק**:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ח ה"א

אֲכִילַת בֶּשֶׂר הַפֶּסַח בְּלֵיל חֲמִשָּׁה עָשָׂר מִצּוֹת עֲשֵׂה
שֶׁנֹּאמֵר 'וְאָכְלוּ אֵת הַבֶּשֶׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת
עַל מְרִירִים יֹאכְלֶהוּ':

ק. כסף משנה: ומה שכתב והחלונות ועובי החומה כלפנים. משנה בפרק כיצד צולין (דף פ"ה):

עין משפט זז.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ח הי"ד

סָכוּ בְשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה אִם חֲבוּרַת הַכֹּהֲנִים יֹאכְלוּ. וְאִם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אִם חַי הוּא יְדִיחֵנוּ וַיִּנָּגַב וְאִם צָלִי יִקְלֶף אֶת הַחִיצוֹן. סָכוּ בְשֶׁמֶן שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי לֹא יַעֲשֶׂנוּ דָמִים עַל בְּנֵי חֲבוּרָה שְׂאִין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּמִקְוָמוֹ. וְאִין צוֹלִין שְׁנֵי פְסָחִים כְּאַחַת מִפְּנֵי הַתַּעְרוּבוֹת אֲפֵלוּ גְדֵי וְטָלָה:

עין משפט ט.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ב הי"א

אִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח אֲלֹא לְמִנּוּיָיו שׁ שֶׁנֶּאֱמַר 'תִּכְסּוּ עַל הַשֶּׁה' מִלְּמַד שֶׁמִּתְמַנִּים עָלָיו כְּשֶׁהוּא חַי. וְאֵלּוּ הַמִּתְמַנִּים עַל הַפֶּסַח הֵם הַנִּקְרָאִים בְּנֵי חֲבוּרָה:

עין משפט י.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ח הי"ד

וְשִׁנְיָהֶן אֵינָן נֶאֱכָלִין אֲלֹא צָלִי אֶשׁ ת. וְהָאוֹכֵל מִהֶן כְּזֵית נָא אוּ מִבְּשָׁל בְּלֵילִי פְסָחִים לֹקֵה שֶׁנֶּאֱמַר 'אֵל תֹּאכְלוּ

ר. כסף משנה: ואין צולין שני פסחים כאחד וכו'. ברייתא שם (דף ע"ו) ופירוש מפני התערובת שמא יתחלפו זה בזה ונמצא פסח נאכל שלא למנויו:

ש. כסף משנה: אין שוחטין את הפסח אלא למנויו וכו'. בפרק תמיד נשחט (דף ס"א):

ת. כסף משנה: ושניהם אינם נאכלים אלא צלי אש. משנה פ' מי שהיה טמא (דף צ"ה): אכל נא ומבושל כאחת אינו לוקה אלא אחת וכו'. בס"פ כל שעה (דף מ"א) אמר אביי וכו' אכל נא ומבושל לוקה שלשה רבא אמר אין לוקין על לאו שבכללות א"ד תרתי הוא דלא לקי חדא מיהת לקי איכא דאמרי חדא נמי לא לקי כך היא גי' רבינו וידוע דהלכה כרבא אלא שיש לתמוה למה פסק כל"ק. וכ"פ עוד בפיי"ח מהל' סנהדרין וכבר השיגו הרמב"ן ואפשר שטעמו משום דאמרי' איכא דאמרי וא"ד לא מתבריר הי הוי לישנא קמא והי הוי ל"ב והילכך נקטינן לקולא ומה גם בדין מלקות שהוא כמיתה: אכל ממנו נא או מבושל מבע"י אינו לוקה וכו'. ברייתא שם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִמֶּנּוּ נָא וּבִשְׁל מִבֶּשֶׁל בַּמַּיִם. אֲכַל נָא וּמִבֶּשֶׁל כְּאַחַת
אֵינוֹ לֹקֵה אֶלָּא אַחַת. לְפִי שִׁשְׁנֵיהֶן נִכְלָלוֹת בְּלֹא אֶחָד.
אֲכַל מִמֶּנּוּ נָא אוֹ מִבֶּשֶׁל מִבְּעוֹד יוֹם אֵינוֹ לֹקֵה שְׁנֵי אֲמָר
'כִּי אִם צָלִי אִשׁ' בְּשַׁעַה שֶׁמִּצְוָה לְאָכְלוֹ צָלִי חֵיב עַל
אֲכִילַת נָא וּמִבֶּשֶׁל. אֲבָל מִבְּעוֹד יוֹם פְּטוּר: